

NOTA DE PREMSA

L'Ateneu barcelonès, ubicat al carrer de la Canuda de Barcelona, va acollir el passat dijous 12 de juliol el 3r debat organitzat per la Plataforma Cívica per a la Defensa de Collserola (PCDC) sobre el futur del parc natural de Collserola, com un repte de sostenibilitat per a la ciutat.

L'acta va comptar amb la presència d'en Ferran Rodà, catedràtic del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB); en Josep Germain, membre de la Institució Catalana d'Història Natural; en Josep M. Montaner, catedràtic de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB); en Vicenç Casals, geògraf de la Universitat de Barcelona (UB); tots ells ponents de prestigi dins el món acadèmic i d'institucions relacionades amb la conservació de la natura. I per part de l'Administració, van participar en Joan Puigdollers, regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona, i en Marià Martí, gerent del Consorci del Parc de Collserola.

Entre el públic que va assistir a l'acte, hi havia representants de les entitats ciutadanes interessats en la protecció de Collserola i professionals que han seguit durant anys el llarg camí de la protecció d'aquest espai natural, tan emblemàtic per als barcelonins.

El vicepresident de l'Ateneu va obrir l'acte que va estar moderat per Josep Lluís Moner, de l'Institut de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) que com a membre de la PCDC va informar sobre l'estat actual de protecció del parc natural i dels perills que té: la hiperfreqüentació de la serra per l'excés d'activitats inadequades que s'hi programen i la contínua pressió de la ciutat sobre la serra amb projectes com el de les 16 Portes. Especial èmfasi va merèixer l'endarreriment en la redacció del Pla especial de protecció i d'usos del parc natural.

Alhora, va demanar a l'Ajuntament que retiri la visió del parc natural de Collserola com a parc central metropolitana, concepte que se cita constantment a tot el projecte de les 16 Portes i que fa que s'encenguin totes les alarmes pel perill d'intervenció a la serra.

És per tot això que es demana una moratòria fins que no s'hagi redactat el Pla especial, la retirada del projecte de 16 portes dintre els límits del Parc i la reivindicació de la ronda de Dalt com a límit d'expansió de la ciutat.

Tot seguit, n'Oleguer Farràs, d'Alnus, i membre de la PCDC, va il·lustrar la història i la problemàtica actual de protecció del Parc de Collserola amb la projecció d'una presentació. S'hi va mostrar com les amenaces de fragmentació, falta de connectivitat i pressió urbanística i humana persisteixen malgrat els avenços en la normativa protectora. També, va assenyalar la urgent necessitat d'actualitzar el Pla especial que reculli tot allò que s'ha assolit, de l'antic Pla especial de protecció de Collserola (PEPCO), i que reconegui aquest espai natural com una reserva d'habitats i espècies de flora i fauna molt proper a una gran metròpoli. Per tot plegat, va indicar que cal posar especial cura en la regulació d'activitats dintre i fora dels seus límits.

En Ferran Rodà va comentar el següent: el parc natural no és encara la figura de protecció més alta que pot tenir aquest espai natural, ja que obre la possibilitat d'un ús intensiu. Tot i que és un parc natural que és molt a prop de ciutats, la declaració de parc natural i la inclusió a la Xarxa Natura 2000 de la Unió Europea fa que requereixi d'una conservació i protecció especial. Va lamentar que sovint l'Ajuntament i el Consorci parlen abans de les activitats ciutadanes que de la conservació de la biodiversitat i la preservació dels valors naturals. Va deixar clar que Collserola no és el Central Park de Manhattan amb només 300 ha i totalment dissenyat artificialment, sinó que és un espai natural de 8.000 ha amb un ambient natural i de riquesa biològica com d'altres pocs espais tenen al voltant d'una gran ciutat. Va recalcar que la redacció del Pla especial és una oportunitat per reivindicar aquesta vessant de conservació de la biodiversitat. En el cas de les 16 Portes, va indicar que l'Ajuntament parla clarament de connectivitat humana i no de connectivitat biològica.

En Josep Germain va incidir en els aspectes legals següents: va proposar eines legals per evitar la concepció del parc com un espai únicament de lleure intensiu i possibles usos urbanístics que un espai natural no pot absorbir; va destacar-ne el valor d'espai natural per sobre dels altres. Entre les eines proposades, hi ha la declaració per llei, a més de per decret, i la redacció simultània del Pla especial i del Pla d'usos i gestió. Tot plegat permetria fixar l'objectiu de conservació. Va demanar com molt necessària una revisió de la Llei d'espais naturals.

En Josep M. Montaner va exposar el següent: va decidir no participar al concurs de les 16 Portes. Tot i que és un concurs d'idees, i que algunes d'elles poden ser bones, es va mostrar molt escèptic amb el disseny de la proposta de portes i criticà, com els altres ponents, la consideració d'aquest espai natural com a parc central metropolità per part de l'Ajuntament de Barcelona. En el propi disseny de la Porta es veu com la zona coixí entre parc i ciutat s'omple de projectes urbanístics (com ara zones d'estacionament de vehicles o equipaments), fet que obre la possibilitat d'invasió de la ciutat dins del parc. Va comentar que és a l'expectativa de com seran els projectes aprovats i com l'Ajuntament els durà a terme. Va indicar que sí que es podria aprofitar com una eina per regenerar els espais verds urbans fent-los més naturals.

En Vicenç Casals va pronunciar-se ràpidament al respecte del Projecte de les 16 Portes, de la manera següent: s'hi va mostrar contrari i va senyalar que, conjuntament amb la possible destrucció del parc agrari del Llobregat per la pretesa construcció d'Eurovegas i la remodelació de la vessant marina de Montjuïc per tal d'urbanitzar-la, constitueixen un model d'urbanisme més a prop del model Porcioles i que porten cap a un model metropolità preocupant. Va reclamar una política de compres de terrenys dintre de l'espai natural de Collserola per part de les administracions perquè deixin de ser urbanitzables, programats o no, i puguin quedar protegits pel futur. Va explicar el model Rubió i Tudurí de parcs concèntrics des de la ciutat que s'estenen per tota l'àrea metropolitana i amb Collserola com a espai natural central, criticà durament la curta visió del consistori barceloní en considerar Collserola com a parc central metropolità.

En Marià Martí, gerent del Parc, va manifestar el següent: va reivindicar la centralitat del parc com un lloc d'ús intensiu, encara que controlat. Va lloar i reivindicar, com a solucionador de problemes, el Projecte de les 16 Portes de l'administració municipal barcelonina.

El senyor Puigdollers, davant la sèrie de crítiques rebudes per la visió de l'Ajuntament de Barcelona del Parc Natural no com un lloc de conservació de la riquesa biològica sinó com un espai d'ús intensiu per a la ciutadania i de projectes urbanístics, va dir el següent: que si els seus antecessors van protegir Collserola només amb un decret en lloc de fer-ho per llei, ara hagués tingut un rang major de protecció. Es mostrà convençut, malgrat les crítiques, que el projecte de les 16 Portes portarà l'espai natural a la ciutat i que l'Ajuntament col·laborarà amb un règim sancionador a qui vulneri les normes del Parc. Es mostrà especialment orgullós del treball participatiu que ha fet l'Ajuntament de Barcelona informant de totes les fases del projecte.

En general el públic va intervenir amb molt d'èmfasi en favor de conservar la serra de Collserola com un espai natural molt valuós i instà l'Administració a desenvolupar eines legals per assolir aquests objectius.

Tothom va agrair la PCDC per haver-los convidat a aquest debat ciutadà i la feina continuada feta per tal d'avançar en la protecció d'aquest espai natural, de gran riquesa biològica i únic en el seu gènere en una àrea metropolitana molt poblada de quasi 4.000.000 d'habitants, i que requereix de l'esforç conjunt de tota la societat perquè quedi protegit per les generacions futures.

Juliol 2012